

Oficialiai atidaryta Prisikėlimo aikštė

Pirmadienį po rekonstrukcijos oficialiai atidaryta Šiaulių Prisikėlimo aikštė. Joje jau įjungti ir nuolat veiks šiauliečių akį visą vasarą džiuginsiantys fontanai. Miesto vadovai sako, kad šis atidarymas labiau simbolinis, tačiau jau drąsiai galima pristatyti atliktus darbus visuomenei.

Audronio Rutkausko nuotr.

► **Pabaiga.** Priskėlimo aikštės statybos darbai jau užbaigti, liko tik keli paskutiniai akcentai. Liepos pirmomis dienomis čia turėtų būti atvežti ir įmontuoti tualetai bei suoleliai, greitai bus atidarytos ir aikštėje įrengtos vaikų žaidimų aikštelės.

Skaistė Grigutytė

„Rugpjūtį planuojame rengti kino vakarus. Jau bus sumontuoti ekranai, kadangi vakarai bus jau ilgesni, anksčiau tems, bus galima tokius renginius organizuoti. Bandysime kurti miesto tradiciją, įveiklinanti naują aikštę, pritraukti į ją kuo daugiau žmonių. Be to, svarstome galimybę žiemą čia įrengti ledo čiuožyklą, kokia yra sostinės Lukiškių aikštėje“, – tikisi A. Bartulis.

Tiesa, kol kas aikštėje dar trūksta žadėto paminklo. Dėl jo Savivaldybė skelbs atskirą konkursą ir rinks ge-

riausią idėją, todėl paminklo šią vasarą čia greičiausiai dar neišsvysime.

Įžvelgia ir trūkumų

Projekto architektas Vytenis Rudokas pripažįsta, kad galutiniu rezultatu yra patenkintas, tačiau liko tam tikrų neišspręstų klausimų.

„Man labai skauda širdį dėl to, kad mes neišsprendėme transporto klausimų. Jei prisimintume pirminę idėją, čia turėjo būti požeminė automobilių stovėjimo aikštelė. Tačiau Europos Sąjunga neleidžia tokių dalykų finansuoti, todėl mes taip ir neturėjome galimybės to įgyvendinti“, – sako V. Rudokas.

Tačiau architektas priduria, kas džiaugiasi, jog pavyko išlaikyti pirminį sumanymą, išlaikant aikštės medžiagiškumą. V. Rudokas džiaugiasi, kad projekto įgyvendinimo metu pavyko įrodyti, jog aikštę reikia grįsti granitu, o ne betoninėmis trinkelėmis.

V. Rudokas neslepia, kad kai kurie dalykai tikrai galėjo būti atlikti geriau ir jis pats teigia išvelgiantis smulkių trūkumų, tačiau architektas įsitikinęs, kad viską įmanoma sutvarkyti.

Vienas didžiausių projektų

Priskėlimo aikštės rangos sutartis buvo pasirašyta 2018-ųjų vasario mėnesį. Rangovas buvo įsipareigojęs darbus užbaigti iki 2019-ųjų lapkričio, tačiau dėl iškilusių kliūčių darbų pabaiga užsitęsė.

Darbus atliko UAB „Šiaulių plentas“. Tai vienas didžiausių URBAN programos projektų Šiauliuose. Jo vertė – daugiau kaip 6 mln. Eur.

Ilgiau veikiančios vaistai – rečiau į ligoninę

Nors, net ir sirgdami išplitusiu prostatos vėžiu, vyrai gali gyventi daug metų, gydytojai siekia kuo anksčiau nustatyti ligą ir ją išgydyti, o jei to padaryti nepavyksta, siekti, kad ji nemetastazuotų. Nuo to priklauso ligonio gyvenimo kokybė ir ilgumas. Gydymas turi būti ne tik efektyvus, bet ir saugus. Koronaviruso pandemijos metu išvengti vizitų pas gydytoją leidžia naujos gydymo technologijos, ilgai veikiančios vaistai.

Kelios pakopos

Gydytojai kantriai vyrams kartoją: jei jums per 50 metų, turite dalyvauti prostatos vėžio ankstyvosios diagnostikos programoje. Reguliariai tikrinantis sveikatą, specialistai gali aptikti ligą, kai ji dar neišplitusi. Išoperavus vėžį arba pritaikius spindulinę terapiją, dauguma tokių vyrų pasveiksta.

Vis dėlto kartais nutinka, kad liga atsinaujina ir ima plisti. Taip yra todėl, kad prostatos vėžys yra priklausomas nuo hormonų, o jie skatina ląstelių dalijimąsi ir plitimą. Tokiu atveju reikia sisteminio gydymo.

„Labai svarbu kuo anksčiau nustatyti prasidėjusį metastazavimo procesą, nes kuo mažiau metastazių, tuo daugiau turime galimybių kontroliuoti, kad jų neatsirastų daugiau. Nuo to priklauso paciento išgyvenamumas“, – teigia LSMU Kauno klinikų Urologijos klinikos vadovas prof. Mindaugas Jievaltas.

Gydo hormonais

Šiauliečiui Vincui 97-eri. Likimas lėmė, kad visą gyvenimą nereikėjo turėti reikalų su gydytojais, išskyrus kartą, kai susilaužė ranką. Vis dėlto prieš 18 metų urologai jam nustatė prostatos vėžį, tuomet PSA rodiklis buvo net 63, kai norma yra iki 4. Vyras buvo operuotas, vėliau – gydomas vaistais. Dabar ponas Vincas teigia, kad jaučiasi puikiai ir tik kartą per tris mėnesius apsilankęs pas urologą, kad būtų suleista vaistų.

„Gal esu gimęs po laiminga žvaigžde, kad su gydytojais taip gerai pasisekė“, – sako vyras.

Pašalinti sėklides, kad nebūtų gaminami hormonai, kurie verčia vėžines ląsteles metastazuoti, galima arba operuojant, arba medikamentais. Pastaruosius ligoniai vadinama hormonais, o gydytojai –

androgenus deprivuojančia terapija.

Androgenus slopinantis gydymas jau seniai prieinamas Lietuvos pacientams. Šiuo metu einantis Respublikinės Šiaulių ligoninės Urologijos skyriaus vedėjo pareigas Aurimas Žibutis teigia, kad ši terapija skiriama gana dažnai. Injekcijų ligoniai turi atvykti pas urologus kas vieną, tris arba šešis mėnesius. Kaip dažnai injekcijos bus atliekamos, pasak gydytojo, priklauso nuo klinikinės situacijos ar ligonio būklės – kuo agresyvesniu vėžiu serga, tuo dažniau turi lankytis pas gydytojus.

„Pirmiausia nustatome, kokio agresyvumo vėžiu žmogus serga ir kokia rizika, kad jis progresuos. Agresyvia liga sergančius pacientus norime matyti dažniau, nes tuomet galime geriau kontroliuoti jų ligą“, – sako specialistas.

Pas gydytoją kas pusę metų

Lietuvoje yra hormoninių vaistų, kurių užtenka suleisti kartą per pusę metų. Įrodyta, kad jie veikia taip pat efektyviai, kaip ir tie, kurie leidžiami kas mėnesį ar kas tris. Karantino metu paaiškėjo, kad ilgai veikiančios vaistai labai naudingi, nes sumažina pacientų vizitų skaičių į gydymo įstaigas.

Gydytojas A. Žibutis sako, kad karantino metu pagalba onkologiniams ligoniams nebuvo nutraukta. Didžioji dalis pacientų buvo ir konsultuojami, ir operuojami. Tačiau ligoniams, kurie sirgo daugeliu gretutinių ligų, tačiau jų onkologinė liga buvo lėtai progresuojanti, didžiosios operacijos buvo atidėtos dėl jų saugumo. Jie buvo operuoti, kai baigėsi karantinas.

Ligoniams, kuriems vėžys nustatytas naujai, arba tiems, kuriems įtariama onkologinė liga, yra „žalieji koridoriai“. Tai reiškia, kad šie žmonės daug greičiau patenka pas specialistus, jiems atliekami

reikiami tyrimai ir skiriamas gydymas. Karantino metu „žaliuosiuose koridoriuose“ urologai turėjo daug laisvų vietų. Dabar, baigiantis karantinui, pacientų atsiranda daugiau, todėl gydytojai stengiasi, kad „žaliųjų talonų“ būtų daugiau ir pacientai greičiau papulėtų pas specialistus.

Vis dėlto, esant koronaviruso pandemijai, geriau, kad pacientai rečiau lankytųsi gydymo įstaigose. Vienas iš būdų tai padaryti – ilgo veikimo vaistai, pavyzdžiui, minėtas hormonas, kurį reikia leisti tik kartą per pusę metų. Tiesa, prostatos specifinio antigeno (PSA) tyrimą šį hormoną vartojantys vyrai turėtų atlikti dažniau – kartą per tris mėnesius. Tačiau tam nebūtina važiuoti pas urologą – tyrimą atlikti gali nusiųsti ir šeimos gydytojas.

Gydytojai vis dažniau renka ilgo veikimo vaistus ir dėl to, kad būtų patogiau pacientams. Nemažai Šiaulių ligoninės pacientų gyvena atokiau nuo miesto, neretas yra garbaus amžiaus. Jiems sunku atvykti į ligonę. Toks gydymas patogus ir tiems, kurių darbas susijęs su kelionėmis, ir tiems, kurie tiesiog nenori jaudintis dėl dažnų vizitų pas gydytojus.

„Fiksuoja“ būklę

Naujosios technologijos taikomos ne tik minėtame prostatos vėžio sergančių vyrų gydymo etape. Mūsų šalies ligoniams prieinami modernūs vaistai visais gydymo etapais. Pavyzdžiui, kai vėžinių ląstelių receptoriai nebereaguoja į minėtus hormonus ir vėžys metastazuoja, ligoniui skiriama antrosios eilės hormonų terapija, kuri veikia kitaip nei pirmieji medikamentai.

Prof. M. Jievaltas teigia, kad įvairūs naujosios kartos vaistai tam tikram laikui tarsi „fiksuoja“ ligonio būklę, o kartais ir pagerina, šitaip atitolindami laiką iki kitų – stipresnių vaistų skyrimo. Kartu jie ilgina ir žmogaus gyvenimą. Yra vaistų, kurie gali pagerinti ligonio gyvenimą net esant terminalinei ligos stadijai.

Gydytojas A. Žibutis sako turįs pacientų, kurie sirgdami gyvena ilgus metus. Svarbiausia kuo anksčiau nustatyti ligą ir tinkamai ją gydyti. O pacientas turi pasitikėti gydytojais ir su jais bendradarbiauti.

Trumpos žinios

VISAŲ VASARĄ

SAVAITRAŠČIO STRAIPSNŲ IR MAKETŲ PUBLIKAVIMUI

iki 50%
8 700 12 121
reklama@etaplus.lt